

DRUŠTVA ZA OBILJEŽAVANJE GROBIŠTA RATNIH I PORATNIH ŽRTAVA

(osnovano 20. rujna 2000. godine)

Kolodvorska 3, 42 000 Varaždin 098-961-93-15

Žiro račun 2360000-1101736832, MB 01517163, OIB 20358865131

Izješće o radu Društva u 2011.-oj godini

S ciljem obilježavanja grobišta na području Varaždinske i Međimurske 20. rujna pred 13 godina u ovoj, sada nanovo uređenoj, dvorani održana je osnivačka skupština Društva za obilježavanje grobišta ratnih i poratnih žrtava, a želja nam je bila i nastaviti rad na prikupljanju podataka o stradalima. Prvotni nam je cilj bio spomen križem obilježiti najveće stratište Varaždinske biskupije i Županije, grobište Dravska šuma Varaždin, a namjera nam je bila potaknuti i ostale te da se desetljećima „prešućivanim“ žrtvama postavi dostojno spomen obilježje i na ostalim grobištima. Namjera nam je bila objediniti rad što većeg broja Istraživačkih županijskih središta Saborske komisije za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava koja je odlukom vlasti te godine prestale djelovati. Kako u tome osam mjeseci nismo uspjeli s grupom istomišljenika na jesen je osnovana Udruga koja je dva dana potom i registrirana, a pošto je već ranije gradu Varaždinu podnesen zahtjev za obilježavanje grobišta Dravska šuma aktivnosti smo nastavili u sklopu Društva što je 2004. i ostvareno.

Spomen križem obilježili smo i grobišta u Međimurju, u Gornjem Hrašćanu, Šenkovcu, Štrigovi i Kotoribi, u šumi Gaj kod Strmca Podravskog, i Kućanu Ludbreškome, a već ranije spomen križem obilježeno je grobište u Tužnome, Velikom Lovrećanu i Otok Virju, Višnjici i u Maruševcu... Zahvaljujući udruzi HD Varaždina spomen križ postavljen je i na grobištu Kolnjak, a nadamo se da ćemo ove godine obilježiti i grobište Zamlaka. U spomen na „prešućene“ žrtve komunističkog terora spomen obilježje postavljeno je i u Vratišincu i Čukovcu kod Ludbrega, a zajedno s udrugom HD V. Toplice 2003. godine spomen križem obilježeno je i grobište u Leskovcu, te poslije i grob likvidiranih zarobljenika u Kalničkoj Kapeli. Spomen obilježja s imenima prešućivanih poginulih hrvatskim vojnika udruga HD iz V. Toplica postavila je na grobljima u Svibovcu Topličkome, Rukljevini i V. Toplicama gdje smo zajedno postavili i spomen ploču stradalim, poginulim i ubijenima civilima. Pred dvije godine na groblju u Varaždinu postavljeno je devet novih križeva na grobove zarobljenih njemačkih vojnika umrlih poslije rata, a preostalih 5 postaviti će se ove godine. Prijedlog da se izradi spomen ploča i upišu imena svih oko 400 vojnika pokopanih u toku rat, kojima je poratna komunistička vlast odstranila nadgrobne spomenike, i dalje čeka bolje dane.

S područja Republike Hrvatske po Komisiji je do rujna 1999. godine utvrđeno preko 150 tisuća žrtava, a iz Varaždinske županije 5348. Kako je potkraj te godine i početkom druge predano još 269 upisnih kartona žrtava taj će broj trebati nadopuniti. Protekle godine zahvaljujući trudu Dragice Markan i Zlatka Pišeka utvrđene su sve žrtve župe Kotoriba, a do rujna 1999. s područja Međimurja evidentirane su 922. žrtve.

Na području susjedne dvije županije evidentirano je sedamdesetak grobišta i stratišta, a na žalost taj broj nije konačni. Prva ekshumacija izvedena je na grobištu Gajec kod Sračinca, a posmrtni ostaci pokopani su na groblju. Posmrtni ostaci grobišta Očura smješteni su u grobnicu za privremene ukope u Varaždinu, a 2009. godine izvršena je djelomična ekshumacija grobišta Sep, u zapadnom dijelu nasipa, te su posmrtni ostaci pokopani u sagrađeno grobnicu nedaleko grobišta. Valja napomenuti da je ekshumaciju i izgradnju grobnice Društvo financiralo dobrovoljnim priložima, a u projekte se uključilo i novoformirano Društvo za obilježavanje grobišta žrtava komunizma Čakovec kao i udruga HD Čakovec. Prema izjavama svjedoka žrtve su pokopane na nekoliko lokacija u nasipu koji je dugačak nekoliko kilometara, što još treba istražiti.

O aktivnosti Društva na obilježavanju grobišta i utvrđivanju žrtava informacije se mogu pronaći na web stranici Pieteta i do sada objavljenim publikacija i novinama, a teme grobišta i stratišta ovog djela Hrvatske predstavljena je na nekoliko predavanja, Dubrovnik, Zagreb, Varaždin Čakovec. Na utvrđivanju stradanja žrtava Društvo dobro surađuje s brojnim udrugama HD, HDPZ, Daksa Dubrovnik, Društvo iz Slovenije, jedinicama vlasti i Ustanovama, Arhiv Muzeji,... i ostali..

Eto proteklih godina nastojali smo očuvati uspomenu na prešućene žrtve, a s obzirom na prihvaćene deklaracije i rezolucije vjerovali smo da će se u Hrvatskoj prema žrtvi odnositi na kulturni i civilizirani način.

Važno je naglasiti da je Komisija za utvrđivanje ratnih i poratnih žrtava, osnovana od Sabora Republike Hrvatske opstala osam godina (1992. – 2000.), a zahvaljujući trudu i neumornom radu brojnih entuzijasta Društvo je opstalo i koju godinu više, eto ušli smo u 13 godinu rada.

Iako dosadašnja iskustva ne ulijevaju nadu vjerujemo da će Republika Hrvatska smoci snage poraditi na tome da se na dostojan i ljudski način sva grobišta i stratišta obilježe, i žrtve utvrde. Svima koji su na bilo koji način pomogli ostvarivanju prestanka prešućivanja hrvatskih stradanja velika Hvala.

Izražavamo i nadu da će se i povjesničari u istraživanja uključiti i dati doprinos istini.

Žrtvama pokoj vječni, a Vama hvala na pozornosti!

U Varaždinu 03. ožujka 2012. godine

Franjo Talan, predsjednik Društva

